

1 Sarcina probei

1.1 Care sunt regulile privind sarcina probei?

Legislația suedeză se bazează pe principiile mijloacelor de probă și admisibilității probelor. Ca urmare a unei evaluări detaliate a tuturor elementelor care au intervenit în cursul procedurii, instanța trebuie să decidă ce fapte au fost dovedite. Instanța este cea care decide ce valoare se va atribui probelor.

Anumite norme privind admisibilitatea probelor au fost stabilite în jurisprudență, inclusiv cu privire la partea căreia îi revine sarcina probei. O regulă principală foarte simplificată, căreia i se aplică multe excepții, este că oricine susține un anumit lucru trebuie să îl și dovedească. Dacă pentru o parte este mai ușor să prezinte probe privind un anumit fapt, adesea sarcina probei îi revine acesteia. Dacă pentru o parte este dificilă prezentarea de dovezi privind un anumit fapt, acest lucru ar putea fi, de asemenea, important pentru a stabili cui îi revine sarcina probei. Dacă, de exemplu, cineva solicită plata unei creanțe, acesta trebuie să dovedească faptul că deține o creanță împotriva părții adverse. Dacă partea adversă susține că plata a fost deja efectuată, atunci îi revine sarcina de a dovedi acest lucru. În cazul răspunderii pentru daune, sarcina probei revine, în mod normal, părții care susține că a suferit daune. Este, de asemenea, posibil ca sarcina probei pentru un anumit fapt să fie inversată.

Dacă dovezile prezentate nu sunt suficient de solide, instanța nu poate utiliza circumstanțele respective ca bază pentru examinarea sa. Dacă procedura se referă la estimarea valorii daunelor suferite, există o excepție conform căreia instanța poate, dacă nu este posibil sau este foarte dificil să se prezinte dovezi privind valoarea daunelor, să estimeze valoarea daunelor la o valoare rezonabilă.

1.2 Există reguli privind exceptarea anumitor fapte de la sarcina probei? În ce situații? Există posibilitatea de a prezenta probe pentru a dovedi că o anumită prezumție legală nu este valabilă?

A se vedea răspunsul la întrebarea 1.1.

1.3 În ce măsură instanța trebuie să aibă certitudinea cu privire la un fapt pentru a-și întemeia hotărârea pe existența acelui fapt?

Cerințele stabilite pentru forța probantă depind de tipul de cauză vizată. În cauzele de drept civil cerința normală este că fapta în cauză trebuie confirmată. În anumite cauze civile se poate aplica o cerință mai puțin strictă privind probele. Un exemplu care ar putea fi menționat este cel al cauzelor privind polițele de asigurare ale consumatorilor, în care se consideră suficient faptul că pare mai probabil ca evenimentul asigurat să se fi produs decât să nu se fi produs.

2 Strângerea probelor

2.1 Pentru strângerea probelor este întotdeauna necesar ca una dintre părți să facă o cerere în acest sens sau în anumite cazuri judecătorul poate dispune, de asemenea, din proprie inițiativă, strângerea de probe?

Părțile însele sunt responsabile pentru probe. În cauzele care nu pot face obiectul concilierii, și anume cauzele privind probleme pentru care părțile nu pot ajunge la conciliere, instanța are posibilitatea de a introduce probe fără ca acest lucru să fie solicitat de oricare dintre părți. Astfel, în cauzele privind încredințarea sau drepturile de vizită, instanța poate decide ca ancheta să fie completată de probe suplimentare. În cauzele civile în care părțile pot ajunge la conciliere, numite cauze care pot face obiectul concilierii, instanța nu poate introduce noi probe din proprie inițiativă.

2.2 În cazul în care cererea uneia dintre părți cu privire la strângerea de probe este aprobată, care sunt etapele următoare?

Probele sunt examinate în cadrul ședinței principale.

2.3 Care sunt situațiile în care instanța poate respinge cererea uneia dintre părți de strângere de probe?

Instanța poate respinge probele dacă ceea ce dorește să dovedească partea nu este relevant pentru cauză. Aceasta se aplică, de asemenea, dacă nu sunt necesare probe sau dacă probele nu ar avea în mod evident niciun efect. În plus, există norme conform cărora mărturiile scrise pot fi luate în considerare numai în circumstanțe excepționale.

2.4 Care sunt diferitele mijloace de probă?

În Suedia există, în principiu, cinci forme de bază diferite de probe (mijloace de probă). Acestea sunt:

probele scrise;
examinarea martorilor;
examinarea unei părți;
examinarea unui expert;
inspecție.

2.5 Care sunt metodele de obținere de probe de la martori? Acestea diferă de metodele folosite pentru obținerea de probe de la experții martori? Care sunt normele în ceea ce privește depunerea probelor scrise și avizele/rapoartele experților?

Un martor este, de regulă, interogat oral și în prezența completului de judecată. Nu se pot utiliza mărturiile scrise. Cu toate acestea, dacă instanța este de acord, martorii pot folosi însemnări pentru a-și aduce aminte. Partea care a citat martorul începe examinarea (aceasta are denumirea de examinare directă), cu excepția cazului în care instanța stabilește contrariul. Partea adversă are apoi oportunitatea de a interoga martorul (confruntare).

În cazul probelor din partea experților, regula principală este în schimb că expertul trebuie să prezinte un raport scris. Expertul este interogat, de asemenea, oral în timpul procedurilor, dacă acest lucru este solicitat de una dintre părți și dacă nu este în mod evident nesemnificativ. O interogare orală va avea loc, de asemenea, dacă este esențial ca expertul să fie interogat direct în prezența instanței.

În cazul în cauză urmează să fie soluționată după o ședință principală – de exemplu pentru a permite audierea martorilor – probele scrise și rapoartele de expertiză trebuie, în principiu, să fie citite cu voce tare în cadrul ședinței, pentru ca instanța să poată lua în considerare elementele respective în hotărârea sa. Cu toate acestea, instanța poate considera că probele scrise au fost examinate în cadrul ședinței principale fără a fi nevoie să fie citite cu voce tare în cadrul ședinței.

2.6 Unele mijloace de probă au o forță probantă mai mare decât celelalte?

În legislația suedeză se aplică principiul admisibilității probelor. Printre altele, aceasta înseamnă că nu există principii stabilite de lege cu privire la forța probatorie a diferitelor dovezi. În schimb, instanța realizează o evaluare independentă a tuturor elementelor disponibile și decide ce se poate considera ca probă în cauza respectivă.

2.7 Pentru dovedirea anumitor fapte, sunt obligatorii anumite tipuri de probă?

Principiul admisibilității probelor înseamnă că nu există norme care specifică faptul că anumite circumstanțe necesită anumite tipuri de probe pentru a fi confirmate. În schimb, instanța realizează o evaluare generală a circumstanțelor cauzei în cadrul examinării elementelor dovedite.

2.8 Martorii au prin lege obligația de a depune mărturie?

În temeiul legislației sudeze, se aplică o îndatorire generală de a depune mărturie. Ca regulă generală, aceasta înseamnă că o persoană citată ca martor are obligația de a depune mărturie.

2.9 În ce cazuri poate un martor refuza să depună mărturie?

O persoană nu este obligată să depună mărturie într-o cauză în care este parte o rudă apropiată. Un martor poate refuza să se exprime cu privire la un anumit fapt dacă o declarație ar însemna că martorul a fost astfel forțat să dezvăluie că a comis o faptă penală sau dezonorantă. Acesta poate, de asemenea, în anumite circumstanțe, refuza divulgarea unor secrete comerciale. Există anumite restricții privind obligația de a depune mărturie în cazul anumitor categorii de profesioniști, precum personalul medical.

2.10 Persoana care refuză să depună mărturie poate fi sancționată sau obligată să depună mărturie?

O persoană care urmează să fie audiată ca martor este citată în cadrul acțiunii în instanță fiind pasibilă de amendă în caz de neprezentare. În caz de neprezentare a martorului, se impune plata amenzii dacă acesta nu are o scuză valabilă pentru neprezentare, de exemplu boală. Dacă martorul nu se prezintă, instanța poate decide, de asemenea, aducerea martorului cu mandat de aducere de la poliție. În cele din urmă, instanța poate dispune arestarea unei persoane care refuză să depună mărturie fără un motiv valabil pentru refuzul de a răspunde la întrebări.

2.11 Există persoane cărora nu li se poate cere să depună mărturie?

Dacă persoana citată ca martor are sub 15 ani sau suferă de o tulburare mintală, instanța va examina dacă aceasta poate fi audiată ca martor, luând în considerare circumstanțele. A se vedea, de asemenea, punctul 2.9.

2.12 Care este rolul judecătorului și al părților în audierea unui martor? În ce situații martorul poate fi audiat prin intermediul videoconferinței sau prin alte mijloace tehnice?

Examinarea martorilor este în mod normal începută de persoana care a citat martorul (examinare directă). Apoi, partea adversă are posibilitatea de a pune întrebări (confruntare). După confruntare, persoana care a citat martorul și instanța pot pune întrebări suplimentare. Instanța poate respinge întrebările care în mod evident nu au legătură cu cauza sau care sunt neclare sau inadecvate în alt mod.

Părțile, martorii și alte persoane care trebuie să participe la o audiere în instanță trebuie să poată participa de la distanță prin videoconferință dacă acest lucru nu este inadecvat. Cu toate acestea, regula principală rămâne aceea că cei care trebuie să participe trebuie să se prezinte personal în instanță.

Un martor poate fi examinat prin telefon dacă acest lucru este adecvat luând în considerare costurile implicate dacă martorul ar trebui să se prezinte în instanță și importanța prezenței martorului la audiere.

3 Evaluarea probelor

3.1 Când probele nu au fost obținute legal de către una dintre părți, există restricții pentru instanță în ceea ce privește luarea în considerare a acestor probe în formularea hotărârii?

Principiul admisibilității probelor înseamnă că există numai anumite excepții rare în care este interzisă utilizarea anumitor tipuri de probe. Dovezile care au fost obținute într-un mod nepermis nu împiedică, astfel, în principiu, luarea în considerare a dovezii în timpul procesului. În schimb, acest lucru poate fi important pentru evaluarea probelor, putându-se considera că acestea au o valoare probatorie limitată.

3.2 În calitate de parte într-o cauză, propria mea declarație va conta ca probă?

O parte nu poate depune mărturie, dar este în schimb audiată sub jurământ, aceasta răspunzând conform prevederilor Codului penal pentru corectitudinea informațiilor pe care le furnizează.

Ultima actualizare: 05/11/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.